

TALOUSPOLITIIKAN EU-OHJAUSJAKSO – TIETOKOOSTE

AGGRESSIIVISEN VEROSUUNNITTELUN TORJUMINEN

1. JOHDANTO

Aggressiivinen verosuunnittelu tarkoittaa sitä, että veronmaksajat minimoivat verojen maksun järjestelyillä, jotka ovat ehkä lain mukaisia mutta lain tarkoituksen vastaisia.

Aggressiiviseen verosuunnitteluun liittyy verojärjestelmän porsaanreikien ja verojärjestelmien välisten eroavuuksien hyödyntäminen. Se voi myös johtaa kaksinkertaiseen verottamatta jäämiseen tai kaksinkertaisiin vähennyksiin.

Aggressiivisen verosuunnittelun torjuminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa verotulojen saanti julkisia investointeja, koulutusta sekä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja varten, varmistaa verorasituksen oikeudenmukainen jakautuminen, säilyttää veronmaksajien veromoraali ja välttää yritysten välisen kilpailun vääristyminen.

EU on torjunut aggressiivista verosuunnittelua monin eri tavoin, kuten hyväksymällä veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin (ATA-direktiivi) sekä toisen samaa asiaa koskevan direktiivin (ATA-direktiivi 2), jossa vahvistetaan toimenpiteet verokohtelun eroavuuksien¹ torjumiseksi EU:n ulkopuolisten maiden kanssa.

¹ Verokohtelun eroavuuksiin liittyvissä järjestelyissä pyritään saavuttamaan kaksinkertainen verottamatta jääminen hyödyntämällä sitä, että kahden tai useamman lainkäyttöalueen lakien mukaan samaa yksikköä tai instrumenttia verotetaan eri tavoilla.

Neuvosto on hyväksynyt verotuksen avoimuuden lisäämiseksi komission ehdotuksen veropäätöksiä koskevasta automaattisesta tietojenvaihdosta, joka aloitettiin vuoden 2017 jälkipuoliskolla. Neuvosto on hyväksynyt myös komission ehdotuksen monikansallisista yrityksistä tehtyjä maakohtaisia raportteja koskevasta automaattisesta tietojenvaihdosta. Tämä automaattinen tietojenvaihto alkaa vuonna 2018. Komissio hyväksyi kesäkuussa 2017 ehdotuksen säännöiksi, jotka koskevat pakollista ilmoittamista aggressiivisista verosuunnittelujärjestelyistä, joista vastaavat välittäjät. Yritysverotuksen käytännesäännöillä² on hiljattain kumottu tai muutettu joukko patenttiboksijärjestelyjä³. Luettelo EU:n ulkopuolisista veroasioissa yhteistyöhaluttomista lainkäyttöalueista valmistui joulukuussa 2017. Lisäksi komission vuonna 2016 uudelleen käynnistämä yhteinen yhdistetty

² Vuonna 1997 laadittiin yritysverotuksen käytännesäännöt, joiden tarkoituksena oli auttaa havaitsemaan vahingolliset verotustoimenpiteet, jotka vaikuttavat epäasianmukaisesti yritystoiminnan sijaintipaikkaan unionissa. Käytännesäännöt eivät ole oikeudellisesti sitova väline, mutta niillä on selvästi poliittista voimaa. Hyväksymällä nämä säännöt jäsenvaltiot ovat sitoutuneet pidättäytymään uusien vahingollisten verotustoimenpiteiden käyttöönotosta ja muuttamaan lakeja ja käytäntöjä, joiden on katsottu olevan sääntöjen periaatteiden kannalta vahingollisia.

³ Patenttiboksi on erityinen immateriaalioikeuksista saatavia tuloja koskeva verojärjestely.

yhteisöveropohja⁴ olisi kokonaisvaltainen ratkaisu voitonsiirto-ongelmaan, mutta sitä koskevat neuvottelut ovat edelleen kesken.

Näistä saavutuksista huolimatta valtiot menettävät rajat ylittävän aggressiivisen verosuunnittelun vuoksi edelleen huomattavasti tuloja. Koska veronkierto on luonteeltaan rajat ylittävää ja jäsenvaltioiden taloudet ovat integroituneet, voimassa olevien sääntöjen soveltamista on myös koordinoitava.

2. JÄSENVALTIOIDEN VEROPOLIITTISET HAASTEET

2.1. Aggressiivisen verosuunnittelun taloudelliset seuraukset

2.1.1. Verotulojen menetys

Verojen välttely maksaa miljardeja euroja vuodessa. EU:ssa on arvioitu, että voitonsiirrot aiheuttavat EU:ssa 50–70 miljardin euron verotulojen menetyksen.⁵ Se on 17 prosenttia yhteisöverotuloista (vuonna 2013) ja 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen (pienimmillä arvoilla). Maissa, joissa veropohja on rapautunut, hallitusten on pakko lisätä muista veroista saatavia tuloja, jotta kasvua edistäviin uudistuksiin ja tulojen uudelleenjakoon saataisiin riittävästi tuloja.

Aggressiivisen verosuunnittelun käytännöt yhdellä alueella johtavat heijastusvaikutuksiin muilla alueilla.

Voittojen siirtäminen yhteen jäsenvaltioon tai yhden jäsenvaltion kautta tarkoittaa veropohjan kaventumista jossain toisessa jäsenvaltiossa. Vaikka joidenkin yksittäisten jäsenvaltioiden verotulot ovat saattaneetkin suurentua, kun voitonsiirrot ovat laajentaneet niiden veropohjaa, koko unionin verotulot ovat selvästi supistuneet.

2.1.2. Tasapuolisten toimintaedellytysten puuttuminen

Aggressiivinen verosuunnittelu vääristää myös yritysten tasapuolisia toimintaedellytyksiä, sillä jotkin yritykset välttyvät maksamasta omaa osuuttaan veroista eikä kaikilla yrityksillä ole samoja rajat ylittävän verosuunnittelun mahdollisuuksia (enimmäkseen kansallisilla markkinoilla toimivia ja/tai pieniä yrityksiä). Tutkimukset osoittavat, että korkean verotuksen maissa monikansalliset yritykset maksavat noin 30 prosenttia vähemmän veroa kuin vastaavat kansallisilla markkinoilla toimivat yritykset.⁶

Tuore tutkimus osoittaa, että aggressiivista verosuunnittelua harjoittavien yritysten tosiasiallinen veroaste saattaa pienentyä huomattavasti, mistä aiheutuu haittaa yhteiskunnalle.⁷ Verosuunnittelua harjoittavat monikansalliset yritykset saavat kustannuskilpailuetua, jonka ansiosta ne voivat saada markkinaosuuksia ja muiden yritysten pääsy markkinoille vaikeutuu. On myös näyttöä siitä, että verosuunnittelu ja suuremmat voittomarginaalit sekä lisääntynyt teollisuuden keskittyminen ovat yhteydessä toisiinsa.⁸ Se voi johtaa kuluttajahintojen kohoamiseen.

2.1.3. Oikeudenmukaisuuden puute ja vaikutus veronmaksajien moraliin

Suurten monikansallisten yritysten aggressiivinen verosuunnittelu murentaa myös veronmaksajien yleistä moraalialia. Ne, jotka täyttävät velvoitteensa ja maksavat veronsa, katsovat aggressiivisen verosuunnittelun olevan yhteiskuntasopimuksen vastaista. Tietoisuus epäoikeudenmukaisista käytännöistä voi kannustaa muita veronmaksajia jättämään omat verovelvoitteensa täyttämättä. Viimeaikaiset skandaalit ovat johtaneet yleiseen veronkierron paheksumiseen.

⁴ Yhteinen yhdistetty yhteisöveropohja (CCCTB) on joukko sääntöjä, joilla lasketaan yritysten verotettavat voitot EU:ssa.

⁵ Ks. Dover R., B. Ferrett B., D. Gravino, E. Jones ja S. Merler (2015).

⁶ Ks. Egger, P., W. Eggert ja H. Winner (2010).

⁷ Ks. Center for European Economic Research, ZEW (2016).

⁸ Ks. OECD (2015), s. 181.

Lisäksi aggressiivisen verosuunnittelun aiheuttama tulojen menetys voi vaikuttaa julkisiin menoihin, kuten laadukkaan koulutuksen ja sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuuteen sekä tulonsiirtoihin. Tämä puolestaan pahentaa eriarvoisuutta ja voi lisätä yhteiskunnallista tyytymättömyyttä.

2.2. Tärkeimmät aggressiivisen verosuunnittelun keinot

Aggressiivista verosuunnittelua toteutetaan pääasiassa kolmella tavalla: i) **siirtämällä velkaa** eli käyttämällä konsernin sisäistä velkaa keinotekoisesti voitonsiirtoihin korkean verotuksen veroalueelta alhaisen verotuksen veroalueelle, ii) **sijoittamalla immateriaalioikeudet ja aineettomat hyödykkeet strategisesti** niin, että helposti liikkuva aineeton omaisuus sijoitetaan keinotekoisesti alhaisen verotuksen veroalueelle, ja iii) **(väärin)käyttämällä siirtohinnoittelua** niin, että alhaisen verotuksen veroalueen veropohjaa laajennetaan keinotekoisesti korkean verotuksen veroalueen kustannuksella.⁹ Näiden tärkeimpien rakenteiden lisäksi monikansalliset yhtiöt voivat hyödyntää kahdenvälisen verosopimusten määräyksiä verojen ja osinkojen kotiuttamisen kustannusten minimoimiseen (verosopimuskeinottelu).

2.3. Tärkeimmät aggressiivisen verosuunnittelun indikaattorit

2.3.1. Aggressiivisen verosuunnittelun oikeudelliset indikaattorit

Aggressiivisen verosuunnittelun indikaattorit voidaan johtaa tietyistä verosäännöistä tai niiden puuttumisesta:

Veronkierron vastaisten sääntöjen puuttuminen

Nämä indikaattorit viittaavat siihen, että veronkierron torjumista edistäviä sääntöjä ei ole. **Esimerkkejä veronkierron**

vastaisista säännöistä: korkojen vähennyskelpoisuuden rajoittamista ja alikapitalisointia sekä ulkomaisia väliyhteisöjä koskevat säännöt. Korkojen vähennyskelpoisuuden rajoittamista ja alikapitalisointia koskevien sääntöjen tarkoituksena on estää keinotekoiset velkojen järjestelyt, joilla pyritään minimoimaan verot, ja ulkomaisia väliyhteisöjä koskevien sääntöjen tarkoituksena on estää voittojen siirtäminen maahan, jossa on alhainen verotus tai jossa niitä ei veroteta lainkaan. On syytä huomata, että neuvoston heinäkuussa 2016 hyväksymässä ja vuonna 2019 voimaantulevassa verojen kiertämisen estämistä koskevassa direktiivissä vahvistetaan korkojen vähennyskelpoisuuden rajoittamista ja ulkomaisia väliyhteisöjä koskevat säännöt kaikille EU:n jäsenvaltioille joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta.

Passiiviset indikaattorit

Nämä indikaattorit liittyvät verosääntöihin, jotka eivät itsessään edistä mitään aggressiivisen verosuunnittelun rakennetta tai yllytä sellaisen käyttöön mutta jotka ovat välttämättömiä, jotta tällainen rakenne toimisi. **Yksi tähän liittyvä esimerkki ovat lähdeverot.** Lähdeverojen puuttumisen tarkoituksena on yleensä välttää kaksinkertainen verotus. Se voi kuitenkin myös helpottaa aggressiivista verosuunnittelua tietyissä olosuhteissa. Lähdeveron kantaminen estää voittojen siirtämisen verottomina EU:n ulkopuolisiin maihin, ja siksi se estää aggressiivista verosuunnittelua tai hankaloittaa sitä, vaikkakin se voi johtaa kaksinkertaiseen verotukseen tai hankaliin vaatimuksiin sen välttämiseksi.

Aktiiviset indikaattorit

Jotkin verojärjestelmät voivat itsessään kannustaa käyttämään aggressiivisen verosuunnittelun rakenteita tai helpottaa sitä. Verosääntöjä on arvioitava tapauskohtaisesti, jotta voidaan tehdä johtopäätöksiä niiden yhteydestä aggressiivisen verosuunnittelun käytäntöihin. Tällainen arviointi edellyttää kyseisen rakenteen ja verosäännön soveltamisen yksityiskohtaista

⁹ Monikansallisten yhtiöiden veronkiertojärjestelyjen rakenteen ymmärtämiseksi ks. Ramboll Management Consulting and Corit Advisory (2015).

analysointia, jossa otetaan huomioon se, miten laajasti verosäännöt on turvattu esimerkiksi veronkierron vastaisilla säännöksillä.

2.3.2. Aggressiivisen verosuunnittelun taloudelliset indikaattorit

Näyttää aggressiivisen verosuunnittelun käytännöistä voidaan saada useiden taloudellisten indikaattoreiden kautta. Esimerkiksi maissa, joita käytetään aggressiivisen verosuunnittelun rakenteissa, on yleensä (epätavallisen) suuret rahavirrat. Siksi on olennaista selvittää, onko rahoitustoimien ja reaalityöelämän välinen yhteys katkennut. Tällöin merkityksellisiä ovat sellaiset indikaattorit kuin suorien ulkomaisten sijoitusten¹⁰ kokonaismäärä, tiettyä tarkoitusta varten perustettujen erillisyhtiöiden saamat suorat ulkomaiset sijoitukset ja erityiset rahoitustuotot, kuten osingot, korot ja/tai rojalit, suhteessa BKT:hen.

Suorat ulkomaiset sijoitukset tarkoittavat rajat ylittäviä sijoituksia, joita toisiinsa liittyvät yritykset tekevät. Suorat ulkomaiset sijoitukset eivät itsessään ole veronkierron indikaattori, mutta osa näistä sijoituksista saatetaan tehdä veronkiertotarkoituksessa. Rojalit virrat osoittavat immateriaalioikeuksien ja aineettoman omaisuuden sijainnin. Muita olennaisia indikaattoreita ovat yhtiöverotut suhteessa BKT:hen, kahdenvälisen tuontihintojen

poikkeamat¹¹ ja verosopimuskeinottelun indikaattorit.

Yhtiöverotut suhteessa BKT:hen osoittavat, että jotkin maat pystyvät keräämään suhteellisen paljon tuloja yhtiöveroilla.

Kahdenvälisen tuontihintojen poikkeamien avulla voidaan huomata, jos jonkin tavaran hinta on liian alhainen tai liian korkea. Joihinkin maihin tuodaan samoja väli tuotteita eri hinnoilla: joitakin halvemmalla hinnalla, varsinkin jos yritys on sijoittautunut alhaisen verotuksen maahan, ja joitakin kalliimmalla hinnalla, varsinkin jos yritys on sijoittautunut korkean verotuksen maahan. Tämä voi olla osoitus virheellisestä siirtohinnoittelusta ja merkki veropohjan rapautumisesta joissakin korkean verotuksen maissa.

Verosopimuskeinottelun indikaattorit kertovat siitä, että osinkojen kotiuttamisen kustannukset voidaan minimoida käyttämällä tiettyjen sopimusten yhdistelmää. Sen sijaan, että monikansalliset yhtiöt sijoittaisivat suoraan isäntämaahan, ne kanavoivat sijoituksensa kolmannen maan kautta hyödyntääkseen sitä, että sijoituksen isäntämaan ja kotimaan välillä ei ole sopimussäännöksiä.

Mikään indikaattori ei sinällään osoita kiistämättömästi suhdetta aggressiiviseen verosuunnitteluun, mutta niitä voidaan käyttää osana näyttöä, joka paljastaa aggressiivisen verosuunnittelun rakenteen olemassaolon.

3. POLITIIKAN KEINOT VEROPOLITIIKAN HAASTEISIIN VASTAAMISEKSI

Jäsenvaltiot voivat torjua veronkiertoa vahvistamalla lainsäädäntöään ja uudistamalla kansallisia järjestelmiään, jotka voivat johtaa aggressiiviseen verosuunnitteluun, sekä lisäämällä yhteistyötä ja avoimuutta. On myös

¹⁰ Suorat ulkomaiset sijoitukset on kansainvälisten sijoitusten luokka, jossa yhteen maahan sijoittautunut yhtiö (suora sijoittaja) hankkii pitkäaikaisen intressin toiseen maahan sijoittautuneesta yrityksestä (suoran sijoituksen kohdeyritys). Tämä voi toteutua myös erillisyhtiön kautta. Erillisyhtiö on oikeushenkilö, joka on perustettu täyttämään tarkkaan rajattuja tai tilapäisiä tavoitteita. Suoran sijoituksen kohdeyritys on yritys, jonka kantaosakkeista tai äänioikeuksista (tai vastaavista, jos kyseessä on yhtiöimättömästä yrityksestä) suora sijoittaja omistaa vähintään 10 prosenttia.

¹¹ Niillä tarkoitetaan poikkeamia kahdenvälisiin kauppavirtoihin (kahden maan välisiin) sisältyvien tuotteiden keskihinnasta.

tärkeää luoda verosäännösten noudattamisen kulttuuri. Tässä jaksossa keskitytään ensimmäiseen näkökohtaan eli lainsäädännön vahvistamiseen ja kansallisten järjestelmien uudistamiseen. Keinoina ovat tiukkojen sääntöjen soveltaminen veronkierron torjumiseksi, sellaista sääntöjen muuttaminen, jotka voivat epäsuorasti kannustaa aggressiiviseen verosuunnitteluun, ja puuttuminen kansallisiin järjestelyihin, jotka helpottavat aggressiivista verosuunnittelua.

3.1. Tiukkojen sääntöjen soveltaminen veronkierron torjumiseksi

Kuten edellä selostettiin, veronkiertoa koskevien sääntöjen nimenomaisena tavoitteena on estää aggressiivisen verosuunnittelun rakenteiden luominen. Veronkierron torjuntaa koskevia sääntöjä on sovellettava pikaisesti. Verojen kiertämisen estämistä koskevalla direktiivillä otetaan käyttöön viisi veronkierron vastaista sääntöä vuonna 2019¹². Koska tietyissä jäsenvaltioissa ei ole vielä voimassa tällaisia sääntöjä, EU ei ole suojassa aggressiivisen verosuunnittelun käytännöiltä.

3.2. Väärinkäytöksille alttiiden ja mahdollisesti aggressiiviseen verosuunnitteluun johtavien sääntöjen muuttaminen

Kolmansiin maihin kohdistettavat lähdeverot voivat oikein toteutettuina olla tehokas keino aggressiivisen verosuunnittelun torjunnassa. Kaikissa jäsenvaltioissa on otettu käyttöön lähdeveroja erityyppisille rahavirroille (korot, osingot ja rojaltit).

3.3. Aggressiivista verosuunnittelua helpottaviin kansallisiin järjestelmiin puuttuminen

Talouspolitiikan EU-ohjausjakso mahdollistaa puuttumisen kansallisiin verokäytäntöihin, jotka kannustavat rajat ylittävään aggressiiviseen

verosuunnitteluun tai helpottavat sitä mutta joihin on vaikea puuttua olemassa olevilla keinoilla (kuten direktiiveillä tai käytäntesäännöillä).

4. NYKYTILANTEEN TARKASTELU

4.1. Tiukkojen sääntöjen soveltaminen veronkierron torjumiseksi

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto kahden **veronkierron torjuntaa koskevan säännön**, korkojen vähennyskelpoisuuden rajoittamista koskevan säännön ja alikapitalisointia koskevan säännön, **puuttumisesta** eri jäsenvaltioissa. Verojen kiertämisen estämistä koskevassa direktiivissä otetaan käyttöön veronkierron torjuntaa koskevat säännöt, joihin kuuluvat ulkomaisia väliyhteisöjä koskevat säännöt ja korkojen vähennyskelpoisuuden rajoittamista koskevat säännöt. Jäsenvaltiot, joilla on yhtä tehokkaat kansalliset säännöt korkojen vähennyskelpoisuuden rajoittamisesta, voivat kuitenkin lykätä direktiivin vastaavien säännösten täytäntöönpanoa vuoteen 2024.

¹² Joitakin säännöksiä aletaan soveltaa eri ajankohtana.

Taulukko 1: Yhteenveto jäsenvaltioiden kansallisesta lainsäädännöstä puuttuvista veronkierron torjuntaa koskevista säännöistä, 2017

	BE	BG	CY	EE	HR	LU	MT	NL	RO	SI	AT	CZ	IE	LV	LT	PL	SK	DE	EL	FI	HU	PT	FR	IT	SE	UK	DK	ES	
Korkojen vähennyskelpoisuuden rajoittamista tai alikapitalisointia koskevat säännöt	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ulkomaisia väliyhteisöjä koskevat säännöt	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

Lähde: Ramboll Management Consulting ja Corit Advisory (2015).

4.2. Väärinkäytöksille alttiiden ja mahdollisesti aggressiiviseen verosuunnitteluun johtavien sääntöjen muuttaminen

verosuunnittelun käytännöiltä, joissa hyödynnetään korkoja, osinkoja tai rojalteja. Muilla jäsenvaltioilla ne kuitenkin ovat jo käytössä.

Jotkin jäsenvaltiot eivät kannata kolmansista maista lähdeveroja, vaikka se voisi suojata niiden verojärjestelmää aggressiivisen

Taulukko 2: Kolmansista maista kannettavat lähdeverot EU:n jäsenvaltioissa, 2017

	HU	MT	CY	EE	LU	NL	IE	SK	UK	AT	DE	FI	SE	BE	BG	CZ	DK	EL	ES	FR	HR	IT	LT	LV	PL	PT	RO	SI
Rojalit	✗	✗	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Korot	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Osingot	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Lähde: ZEW (2016), sisältää kansallisiin uudistuksiin perustuvat päivitykset.

Huom.

1) Edellä olevassa taulukossa tarkastellaan kotimaisia lähdeveroasteita, jotka on määritetty kansallisessa yhteisöverolainsäädännössä. Siksi kaksinkertaista verotusta koskevissa sopimuksissa määritetyt lähdeveroasteet eivät ole mukana.

2) Rasti tarkoittaa, että jäsenvaltio ei kannata lähdeveroa (joka on suurempi kuin 0 %).

4.3. Aggressiivista verosuunnittelua helpottaviin kansallisiin järjestelmiin puuttuminen

Jotkin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet toimenpiteitä patenttiboksijärjestelmänsä muuttamiseksi veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevan hankkeen¹³ toimen 5 mukaisesti, kuten yritysverotuksen käytännesäännöissä esitetään.

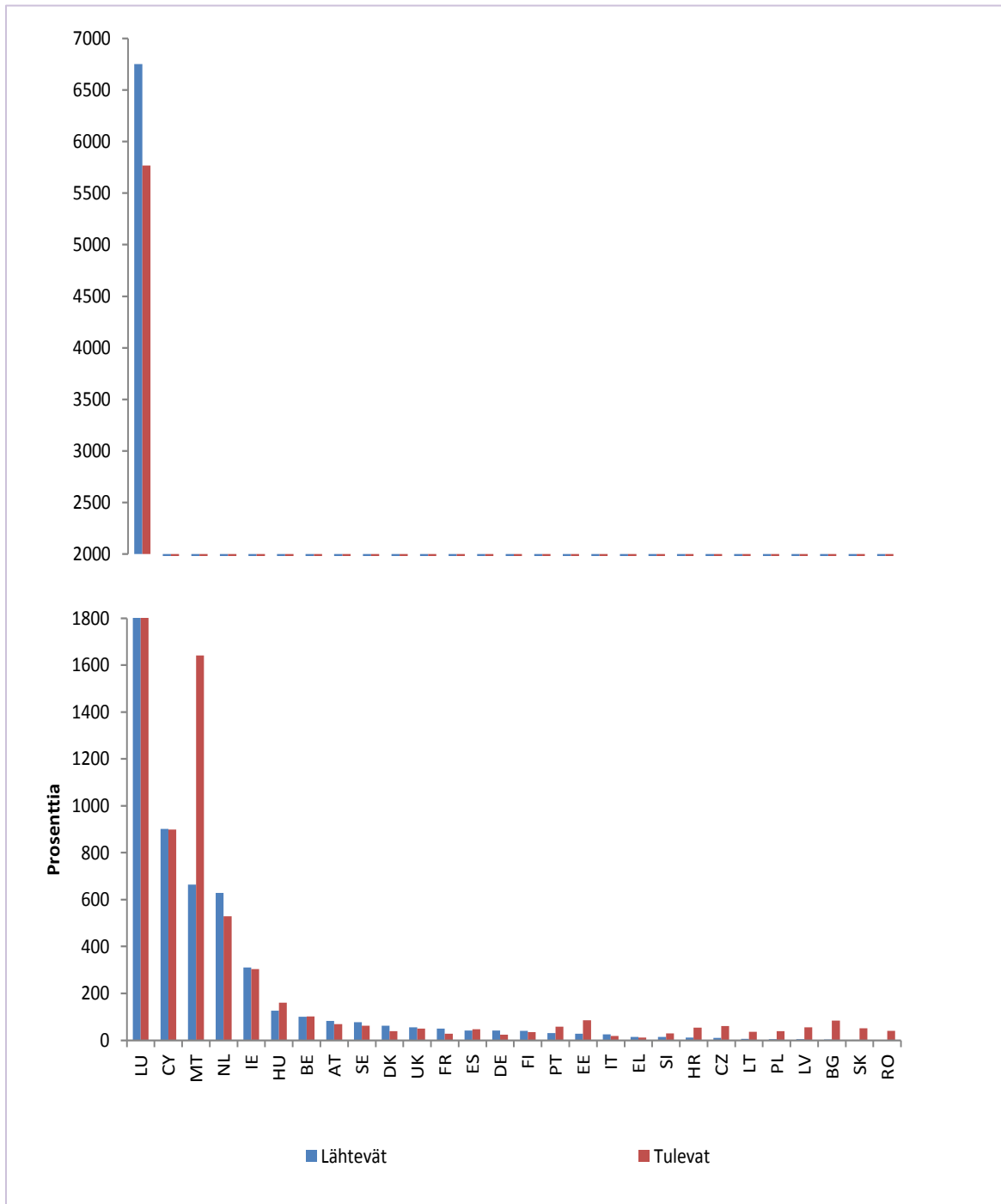
Jotakin kansallisia järjestelmiä on vielä tarkistettava, jotta vältetään monikansallisten yhtiöiden aggressiivinen verosuunnittelu. Aiemmin mainitussa Rambollin tutkimuksessa vuodelta 2015 määritetään joitakin tällaisia sääntöjä ja käsitellään niiden soveltamista jäsenvaltioissa. Verosääntöjä on kuitenkin arvioitava tapauskohtaisesti, ennen kuin voidaan tehdä johtopäätöksiä niiden yhteydestä aggressiivisen verosuunnittelun käytäntöihin.

4.4. Yhteenveto uusimmista aggressiivisen verosuunnittelun taloudellisista indikaattoreista

Seuraavassa esitetään tuoreita tietoja eräistä keskeisistä taloudellisista indikaattoreista.

¹³ G20-ryhmän ja OECD:n johtamaan veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevaan hankkeeseen (BEPS) kuuluu useita toimia sellaisen verosuunnittelun torjumiseksi, jossa verosääntöjen puutteita ja eroavuuksia hyödyntämällä siirretään voittoja alhaisen verotuksen maihin tai maihin, joissa niitä ei veroteta lainkaan ja joissa niiden taloudellinen toiminta on vähäistä tai sitä ei ole lainkaan.

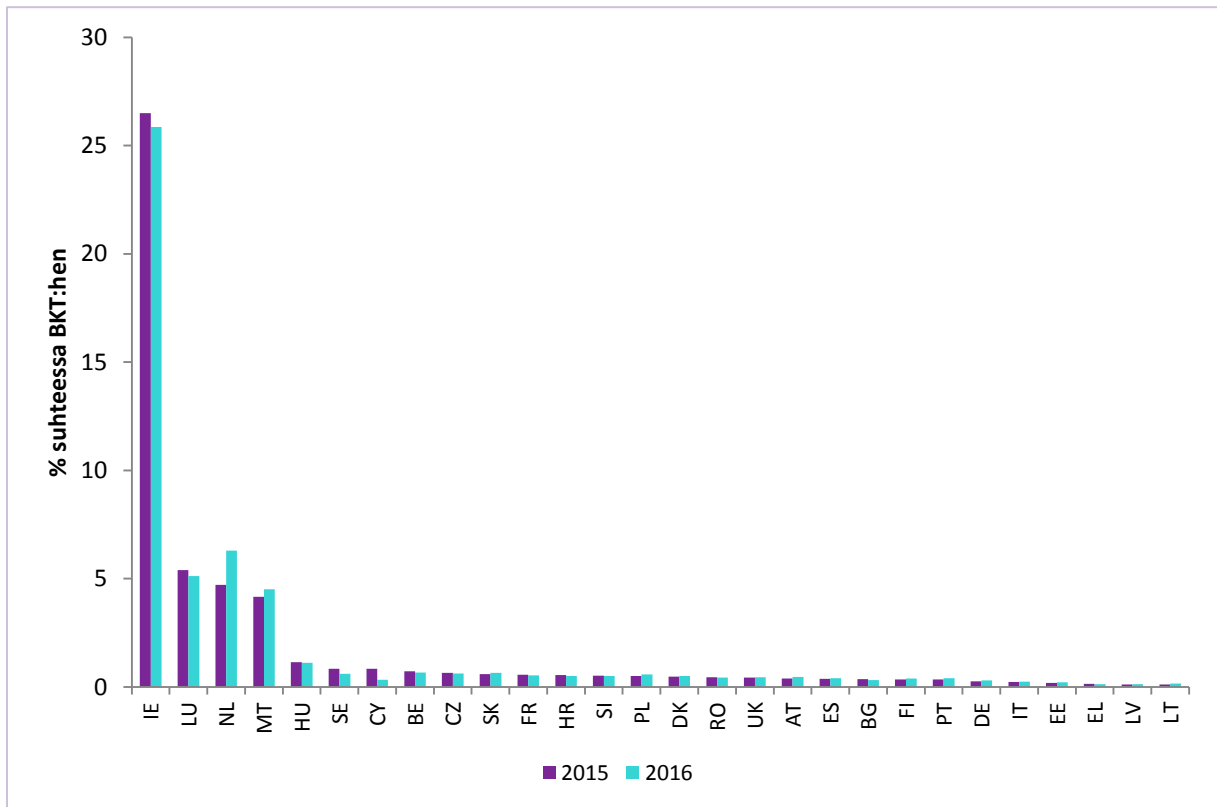
Kuvio 1: Suorat ulkomaiset sijoitukset suhteessa BKT:hen, 2015

Lähde: Euroopan komissio (tulossa), Eurostat

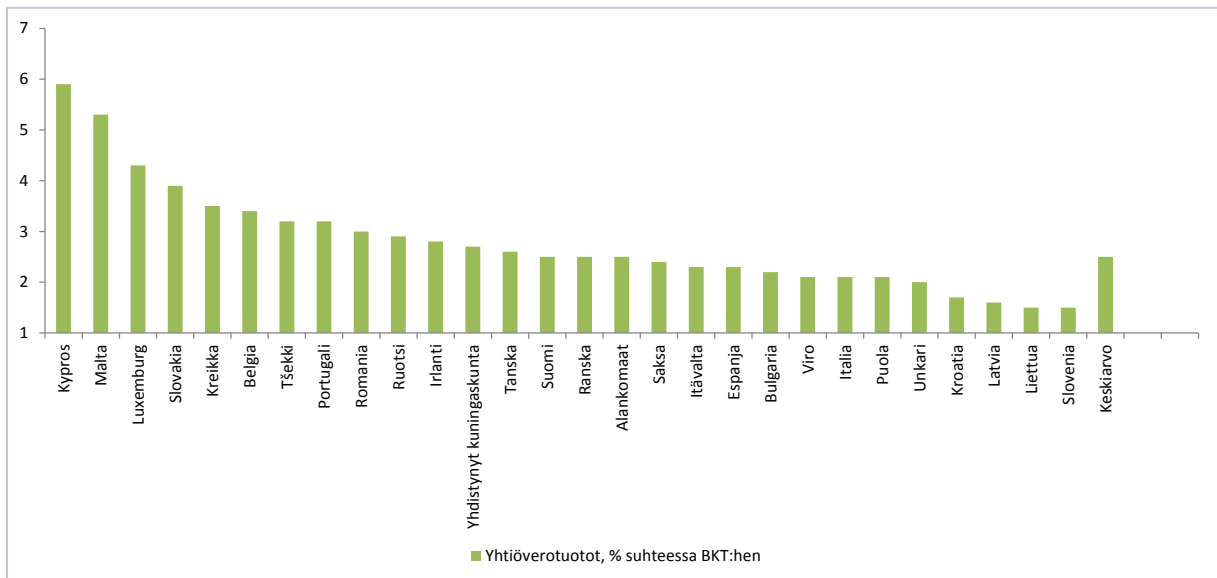
Huom. 1) Maahan tulevat suorat ulkomaiset sijoitukset eli suorat sijoitukset tilastoivaan talouteen tarkoittavat ulkomaalaisten tekemiä sijoituksia yrityksiin, joiden kotipaikka on tilastoitavassa taloudessa. Maasta lähtevät suorat ulkomaiset sijoitukset eli suorat sijoitukset ulkomaille tarkoittavat sijoituksia, jotka maahan sijoittautuneet yhteisöt ovat tehneet niihin sidoksissa oleviin ulkomaisiin yhteisöihin. 2) Suorien ulkomaisten sijoitusten kanta osoittaa sijoitusten arvon kauden lopussa.

Kuvio 2: Immateriaalioikeuksien käytöstä suoritettut maksut (menot) suhteessa BKT:hen

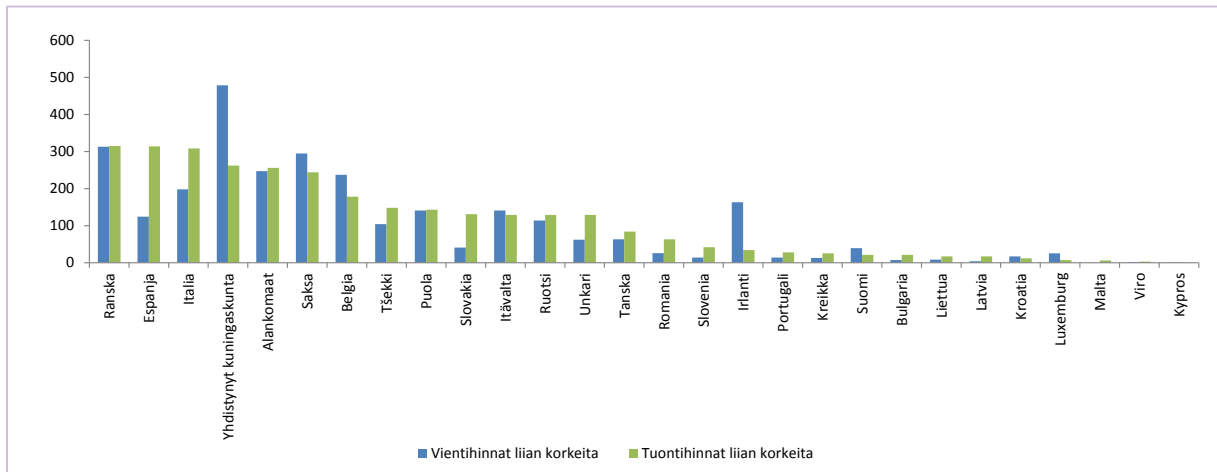
Lähde: Euroopan komissio (tulossa), Eurostat

Kuvio 3: Yhtiöverot suhteessa BKT:hen, 2015

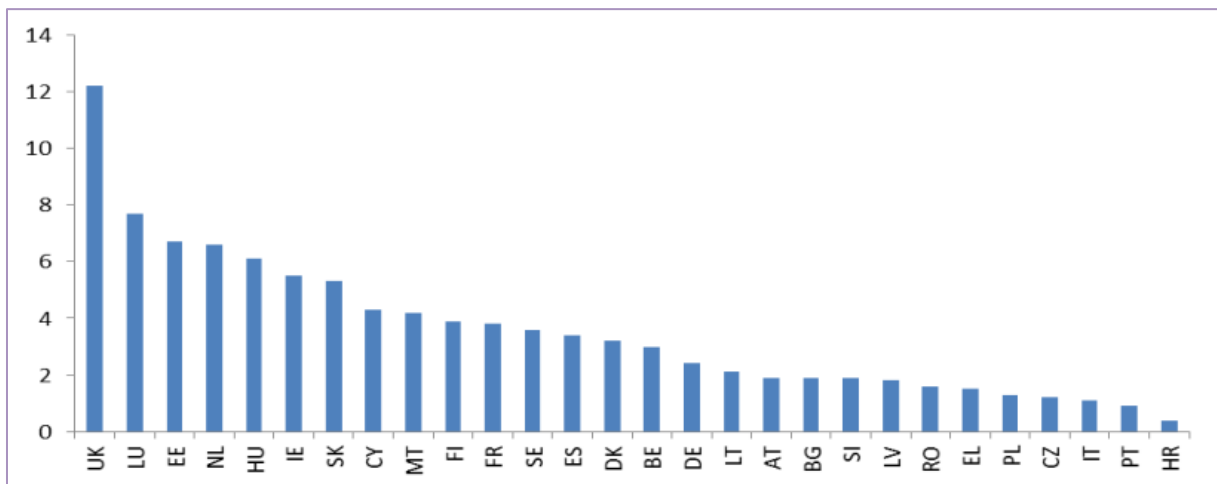
Lähde: Euroopan komissio (2017)

Kuvio 4: Kahdenväliset hintaerot, 2015

Lähde: IHS (tulossa)

Kuvio 5: Verosopimuskeinottelun houkuttelevuus: keskeisyysindeksi

Lähde: van't Riet and Lejour (2017), IHS (tulossa)

Huom. Keskeisyysindeksi tarkoittaa verojen kannalta optimaalisten kotoutusreittien, joihin kyseinen maa kuuluu, BKT-painotettua prosenttiosuutta.

5. HYÖDYLLISIÄ TIETOLÄHTEITÄ

- Dover R., B. Ferrett B., D. Gravino, E. Jones ja S. Merler (2015), 'Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union', Euroopan parlamentin tutkimuspalvelulle tehty tutkimus, 2015.
- Egger, P., W. Eggert ja H. Winner (2010), 'Saving Taxes through Foreign Plant Ownership', *Journal of International Economics*, 81: 99-108.
- Euroopan komissio (tulossa), 'Tax policies in the European Union: 2017 Survey'.
- Euroopan komissio (2017), 'Taxation Trends in the European Union: 2017', Edition Luxembourg.
- IHS (tulossa), Aggressive tax planning indicators.
- OECD (2015), 'Measuring and Monitoring BEPS, Action 11- 2015 Final Report', OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project, OECD Publishing, Paris.
- Ramboll Management Consulting ja Corit Advisory (2015), 'Study on Structures of Aggressive Tax Planning and Indicators', Taxation Paper No 61.
- van't Riet ja Lejour (2017), 'Optimal Tax Routing: Network Analysis of FDI diversion', CPB Discussion Paper 349.
- ZEW, Centre For European Economic Research (2016), 'The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates', Taxation Papers No 64.
- Verojen kiertämisen estämistä koskeva paketti:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/company_tax/anti_tax_avoidance/index_en.htm
- Yhteinen yhdistetty yhteisöveropohja (CCCTB):
https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/corporate-tax-reform-package_en_en

Päiväys: 20.11.2017